

Kitle İletişim Araçlarında ve Sosyal Medyada Türkçenin Kullanımı

The Use of Turkish in Mass Communication Tools and Social Media

Elifnur KARAKÖSE

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi, Lisans Öğrencisi
Ankara, Türkiye
Social Sciences University of Ankara,
Faculty of Islamic Sciences, Undergraduate
Ankara, Turkey

Türü: Makale

ORCID 0000-0003-2141-9516

elifnur.karakose@student.asbu.edu.tr

Geliş Tarihi: 12 Nisan 2021

Yayın Tarihi: 21 Haziran 2021

Atıf/ Citation: Karaköse, E. (2021). "Kitle İletişim Araçlarında ve Sosyal Medyada Türkçenin Kullanımı". *Genç Atebe Dergisi* 1, 1 - 3

Özet

Kitle iletişim araçları ve sosyal medya insanlar için günlük yaşamın ayrılmaz parçasıdır. İnsanlar; öğrenmek, öğretmek, araştırmak, bilgi ve düşüncelerini paylaşmak ve çoğu zaman da vakit geçirmek için bu araçlara ihtiyaç duyar. Bu araçların kullanılabilmesi için de genel olarak dile başvurulur. Dil, bir milletin en önemli unsurudur; millî kimliğini koruyabilmesinin şartıdır. Ama dilimizin eskisi gibi olmadığına, onun başka yabancı dillerle dönüştürüldüğüne; hatta özünü kaybedip başka bir biçim aldığına bakılırsa, kitle iletişim araçlarının aynı zamanda dil üzerinde olumsuz etkilere sebep olduğu görülmektedir. Nitekim dil açısından bakıldığında insanların günümüzde söz konusu iletişim araçlarını olumlu yönde kullanmak yerine olumsuz yönde kullandığı görülmektedir. Bu çalışma, Türkçemizin kitle iletişim araçları ve sosyal medya gibi sık kullanılan araçlar üzerindeki hatalı ve önemsiz kullanımı ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil, Kitle İletişim Araçları, Sosyal Medya, Türkçe, Millet

Abstract

Mass media and social media are an integral part of daily life for people. People need these tools to have entertain, learn, teach, research, share knowledge and thoughts and mostly to spend time. In order to use these tools, language is generally used. Language is the most important element of a nation. It is a condition of preserving its national identity. But our language is not the same as it used to be, it has been transformed with other foreign languages; In fact, it is seen that mass media also cause negative effects on language, considering that it loses its essence and takes another form. In fact, it is seen that people use these communication tools in a negative way instead of using them in a positive way. In this study, the erroneous and insignificant use of our Turkish on commonly used tools such as mass media and social media discussed.

Keywords: Language, Mass Media, Social Media, Turkish, Nation.

Giriş

İnsanların, iletişimi sanal ortamda rahatlıkla kurabilir hale geldiği, teknolojinin geliştiği bir çağdayız. Günümüzde hem yazı dilinin hem de konuşma dilinin kullanılabilirliği birçok araç ve ortam ortaya çıkmıştır. Artık savaşlar topla, tüfekte cephelerde değil, kültürel asimilasyon faaliyetleriyle gerçekleştirilmektedir. Bir bakıma izlediğimiz televizyon, dinlediğimiz radyo, okuduğumuz gazete ve yazdığımız internet form sayfaları hepsi birer kültürel mücadele cephesi olmuştur (Çağlak, 2003: 117-125). Kullandığımız bu araçların en önemli unsuru ise dildir. Çünkü dil, milleti ayakta tutar, onu geliştirir. Bir milletin bütün tarihi boyunca edindiği kültürünü, değer yargılarını ve hayat tecrübelerini sinesinde toplayan, onu koruyan ve yaşatan "kutsal bir hazine" olan dil, sadece iletişim aracı olarak düşünülmemelidir. Dilin iletişim aracı olma niteliği yanında hem birey ve hem de millet için daha önemli olan yönü kültürel kimliği belirleyici ve koruyucu olmasıdır. Bir milletin iç dünyasını, ruhunu yansıtan dil, kişilerin mensubiyetlerinin, milletlerine olan bağlılıklarının da belirleyicisidir (Üstüner, 2003: 3). Bir millet için dil bu kadar önem arz ederken dilimizi göz ardı edip onu korumuyor, başka dillere yöneliyor ve dilimizin özünü değiştirmeye çalışıyoruz. Günlük yaşamımızın ayrılmaz parçası hâline gelen kitle iletişim araçlarını da dilimizi yozlaştırma da bir araç hâline getirmiş bulunmaktayız.

1. Kitle İletişim Araçlarında Türkçe

Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulduğunda burada kullanılan dilin önemi yadsınmaz. Kitle iletişim araçları için toplumu etkileme yönünden güçlü bir kaynak diyebiliriz.

Çok sık kullanılan televizyon, telefon, radyo, sinema, gazete, afiş gibi araçlar dilimiz için özellikle dikkat edilmesi gereken araçlardır. Çünkü kitle iletişim araçları topluma hitap eder. Özellikle, radyo ve televizyon yayımlarının artması Türkçe açısından olumlu ve yararlı bir gelişme olması gerekirken yeni sorunlar ortaya çıkarmıştır. Söyleyiş bozuklukları, cümle düşüklükleri, yanlış ve yabancı sözcük kullanma, kaba ve argo kelimelerin yaygınlaşması vb. hatalar radyo ve televizyon yayınlarında sıklıkla yer almaktadır. Nüfusumuzun %96'sı tarafından televizyon yayınlarının düzenli bir şekilde izlenmesi ve seyirci sayısı bakımından Avrupa dâhil bütün gelişmiş ülkeleri geride bırakan bir ülke olduğumuz göz önüne alınırsa bu hataların yayılması da hızlı bir şekilde artmış olmaktadır (Çongur, 1999: 205).

Gazete ve afişler gibi yazı dilinin kullanıldığı yerlerde yapılan hatalar daha dikkat çekicidir. Bunların arasında Türkçeye uygun olmayan birçok yazım yanlış, kelime hataları, noktalama işaretlerinin kullanılmaması veya yanlış kullanımı, yabancı sözcük kullanımı gibi durumlar yer almaktadır. Bu araçların kullanımıyla yapılan hatalar da toplumun diline yerleşmiş bulunmaktadır. Çünkü biz ne kadar fark etmesek de sürekli duyduğumuz ve okuduğumuz bu hataları bir süre sonra kullanmış oluyoruz. Günümüzde artık içerisinde yabancı kelimeler bulunan cümleler kurmak kültürel anlamda bir sınıf atlama olarak algılanmakta, iş yeri adları ile ürün adlarının önemli bir kısmı yabancı sözcüklerden oluşmaktadır (Sakaoğlu, 2003: 410-420). Bunların başlıca sebebi dilimize değer vermememizden kaynaklanıyor. Başka kültürlerle, onların dillerine özenip kendi dilimizi yok ediyoruz.

2. Sosyal Medyada Türkçe

Dilimizin yozlaşmasına sebep olan ve onu olumsuz etkileyen bir önemli medya aracı da sosyal medyadır. Sosyal medya kullanımının insanlar arasında giderek yaygınlaşması, yeni bir iletişim dili oluşturmuş ve bozulmuş bir Türkçe meydana getirmiştir. Özellikle yazı dilinin kullanıldığı sosyal medya dilinde, anlamsız ve argo kelime, yabancı sözcük ve anlamsız kısaltmalar gibi Türkçeye uygun olmayan ifadeler yer almakta ve pek çok yazım yanlış ve noktalama hataları yapılmaktadır.

Ne yazık ki bu tür kullanımlar dilimize ciddi zararlar vermektedir. Dilin özensiz kullanımının giderek yaygınlaşması ve bu kullanımının ortak bir dil hâlini almaya başlamış olması dilimizin teknolojik ortamdan olumsuz etkilendiğinin en somut göstergesidir (Vuruş, Temur, 2009: 232-244). Bunun başlıca nedeni de milyonlarca insanın sosyal medya kullanması ve sosyal medya üzerinde Türkçeyi hatalı kullanarak yaptıkları paylaşımlardır. Dilin zarar görmesi kültürümüzün ve milli kimliğimizin de zarar görmesi anlamına geliyor. Dil zarar gördüğünde millet hafızası da zarar görüyor (Bayzan, Güvenliweb, Mayıs 2021). Bu milletin kendine sahip çıkabilmesi için ve ayakta durabilmesi için diline, kültürüne sahip çıkması gerekiyor. Başka milletleri, kültürleri, onların dillerini taklit etmesi kendisine verdiği en büyük zarardır. Yabancı kültür dilenmekle garplılaşmak zannedildiği gibi mümkün değildir (Topçu, 2017).

Sonuç

Kitle iletişim araçları ve sosyal medya gibi önemli araçlarda, Türkçenin yanlış kullanımı, dilimize karşı duyarsızlığın olduğunu ve toplumda dilin önemi hakkında bir bilincin tam olarak yerleşmediğini göstermektedir. Bu gibi topluma hitap eden iletişim ve haberleşme ağlarında Türkçenin doğru kullanımına daha fazla önem verilmesi gerekir. Bilinmelidir ki teknolojik araçlar bir milletin kültürü değildir ama dil milletin kültürüdür. Bu araçlar olmazsa milletler zarar görmez ama dil olmazsa hem milletlerin kendisi hem de kültürleri zarar görür. Bu nedenle bu araçları kullanırken dilimizi en doğru şekilde kullanmaya çalışmalıyız. İyi bir gelecek, iyi bir yaşam için dilimize sahip çıkmalıyız. Onun öneminin bilincinde olmalı ve öldürmeliyiz.

Kaynakça

- Aktaş, E. "Sosyal Medyada Türkçenin Kullanımı Üzerine Nitel Bir Araştırma". Türkçe Eğitiminde Kuramsal ve Uygulamalı Çalışmalar içinde 415-430. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, 2014.
- Bayzan, Ş. "İnternet ve Sosyal Medyada Türkçenin Doğru Kullanımı". Erişim Mayıs 2021.
<https://www.guvenliweb.org.tr>
- Çağlak, E. "Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Yanlış Kullanımı". İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. İstanbul. (2003): 410-420.
- Çongur, R. "TRT ve 'Yayın Dili'. Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı". Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Tebliğler, Ankara, 25-26 Kasım 1998, (1999): 205-209.
- Sakaoğlu, S. "Cumhuriyetten Günümüze Konya'da İş Yerleri Adları". Türk Dili Dergisi. (2003): 410-420.
- Topçu, N. Türkiye'nin Maarif Davası. İstanbul: Dergâh Yayınları, (2017). Üstüner, A. "Anadille Eğitim ve Türkçe". Birses, 21.01.2003.
- Vuruş, Temur, N. T. "İnternet Ortamında Türkçenin Kullanımına İlişkin Bir Çözümleme". Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (2009): 232-244.